

Antonio Ștefan Sandu, *Etica și practica socială*, Editura Lumen, Iași, 2015, 269 p.

În arhitectura monografiei autorului Antonio Ștefan Sandu sunt inserate o varietate de subiecte, care conturează o viziune de ansamblu asupra laturii aplicative a eticii. Fiind o lucrare valoroasă în mediul didactico-științific, aceasta este la cea de-a 2-a ediție, prima a apărut la Editura Didactică și Pedagogică în anul 2015, sub titlul *Etică și transparență în administrația publică*. Acest volum stă la baza cursului *Etică profesională și transparență în administrația publică*, susținut, de către autor, la Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică a Universității Ștefan cel Mare din Suceava.

Motivația abordării problemelor și a dilemelor etice reprezintă o urgență în societatea contemporană, în care se atestă o criză a valorilor, a eticii și a moralei, ori curențe de ordin deontologic, care au impact semnificativ asupra modului de percepere a normalității, a umanismului și a echității, indiferent de domeniul la care se raportează. De fapt, etica, morala și deontologia sunt pilonii de rezistență, care asigură pregătirea profesională într-un domeniu sau altul, cât și funcționarea mecanismelor de reglementare a raporturilor umane în cadrul activității profesionale. Eticismul și abordarea problemelor de etică, în general, în știință și în activitatea practică, atenționează asupra necesității însușirii unor comportamente, valori, principii și norme general-acceptabile, într-o lume dinamică, egocentrică, cu predispoziție, în anumite cazuri, spre intoleranță, indiferență și neprofesionalism.

În acest context, însușirea valorilor etice fundamentale este una dintre garanțiile funcționării mecanismelor implicate în exercitarea profesiei și a dobândirii profesionalismului în toate domeniile de activitate, în special, în care calitatea raportului subiect-subiect determină efectele și impactul asupra celorlalți și a vieții, în general. Ca argument, au-

torul menționează faptul că „profesionalizarea eticii ar răspunde necesității de promovare și dezvoltare a unei societăți centrate pe valori morale și pe responsabilizarea profesioniștilor din toate sferile de activitate, inclusiv din cea publică” (p. 141).

Valoarea lucrării rezidă în faptul că autorul abordează, pe de o parte, un subiect relevant în ceea ce privește dimensiunea etico-morală a activității în domeniul administrației publice, iar în altă ordine de idei, aceasta este un suport util pentru studiu și cercetare în domeniul pentru care a fost concepută, dar și pentru domenii adiacente, reieșind din considerentul că în conținut, sunt tratate multiaspectual și transdisciplinar conceptele: *etică, morală ca obiect de studiu a eticii, deontologie profesională*.

Modelarea teoretică a aspectelor definitive ale eticii este combinată cu elemente ce reflectă latura practică, astfel, un subcapitol este dedicat eticii aplicate, care, în opinia autorului, „își propune să discute particularitățile etice ale unor aspecte controversate și dificile ale vieții contemporane, a căror gestiune nu se mai poate realiza exclusiv prin intermediul teoriilor eticii filosofice clasice. Astfel că etica aplicată reprezintă o abordare transdisciplinară prin excelență, necesitând cunoștințe atât din sfera generală a teoriilor etice, cât și din domeniul particular în care se exercită” (p. 24).

În lucrare sunt abordate, precum este firesc, valorile etice fundamentale în administrația publică, și anume: *dreptatea, responsabilitatea, autonomia, justiția, integritatea, echitatea, confidențialitatea, transparența, justiția socială*, care sunt explicate într-o manieră ireproșabilă. Expunerea teoretică este completată de sarcini de lucru, bazate pe dileme etice, ce necesită a fi rezolvate, atât în manieră deontologică, cât și utilitaristă, reușind prin aceasta, stimularea gândirii critice

și a unei atitudini constructive a utilizatorilor, privind necesitatea cunoașterii și respectării acestor valori în activitatea profesională.

Lucrarea are o structură organică și integră, care oferă o viziune de ansamblu asupra eticii și deontologiei profesionale în activitatea administrației publice, tematica expusă, fiind importantă atât pentru domeniul teoretic, cât și pe escherul practic. În plan structural și conceptual, monografia în cauză, este elaborată, conform criteriilor corespunzătoare literaturii științifice de acest gen, în care subiectul este tratat complet și multilateral, conținutul fiind bine proporționat în ceea ce privește compartimentul analitic, retrospectiv, sintetic, și cel interpretativ, creativ, original, în care este expusă viziunea autorului asupra subiectului de referință.

În altă ordine de idei, lucrarea are o structură și un conținut accesibil, pentru a fi utilizată în calitate de material didactic în domeniul eticii aplicate în administrația publică. La finalul fiecărui subcapitol, autorul include sub mențiunea sarcini de învățare, o varietate de surse bibliografice pentru lecturi suplimentare și aprofundarea informațiilor expuse anterior, sarcini de lucru individual, dar și teste recapitulative, toate acestea fiind utile în procesul de însușire a materiei și extindere a cunoștințelor acumulate post-lectură.

În lucrare sunt inserate o multitudine de subiecte de referință, care contribuie la explicarea, în manieră exhaustivă, a implicațiilor etico-morale în activitatea practică, autorul corelează conceptele cheie ale eticii cu activitatea de cercetare, domeniul juridic sau consilierea etică.

În cele douăsprezece capitole ale lucrării se aprofundează următoarele aspecte esențiale ale lucrării: relația etică și administrație publică, fiind explicate în acest context, conceptele etică, morală, deontologie profesională, etică aplicată; relația drept-morală, accentuându-se însemnătatea conștiinței morale în interacțiunea socială; politica de etică și transparența în administrația publică (construcția politicilor de etică, etica apreciativă, strategii de construcție a politicilor de etică la

nivel de organizații); valorile etice fundamentale în administrația publică; principiile și standardele etice (evoluția și dezvoltarea codurilor de etică); perspective etice asupra conflictului; cultura etică a funcționarilor publici; expertiza etică în administrația publică (consilierea de etică și explorarea dilemelor etice).

Pe parcursul activității științifice și de cercetare, autorul a abordat, ca tematică separată, dar și la nivel transdisciplinar, în mod autonom sau în colaborare cu alți autori, etica și problemele legate de etică, în monografii, articole și studii științifice, în calitate de coordonator al unor volume sau în cadrul reuniunilor profesionale, reușind să aibă o contribuție importantă, în ceea ce privește aplicarea preceptelor etice în diverse domenii, în care activitatea celor implicați este marcată de controverse, ambiguitate, dileme și scepticism profesional.

În concluzie, putem afirma, că lucrarea *Etica și practica socială* este, prin excelență, o sursă de formare și informare pe dimensiunea eticii aplicate în domeniul administrației publice, ce contribuie la asigurarea confortului profesional și a profesionalismului, evidențiindu-se prin originalitatea expunerii materialului, profunzimea ideilor și a diversității surselor utilizate la constituirea fundamentului teoretic. Remarcăm faptul că lucrarea se evidențiază, de asemenea, prin stil și eleganță științifică, fiind particularizată amprenta autorului, în calitate de expert pe probleme de etică, care are o viziune progresistă în raport cu aplicabilitatea eticii în diverse domenii ale cunoașterii și practicii umane.

Zinaida Gribincea,
Universitatea din Oradea